

דו"ח שנתי בית דניאלה 2021

הצמיחה שלנו

16 תלמידים לומדים כיום בבית דניאלה (תפוסה מלאה)

35 בוגרים של בית דניאלה חזרו לקהילותיהם

12 מועמדים ברשימת המתנה

צמחנו מ:

10 תלמידים (בממוצע) בכל זמן נתון, לתפוסה מלאה של

16 תלמידים - עלייה של 60%!

מ-2 כיתות מקבילות ל-3 כיתות מקבילות כולל כיתה נפשית

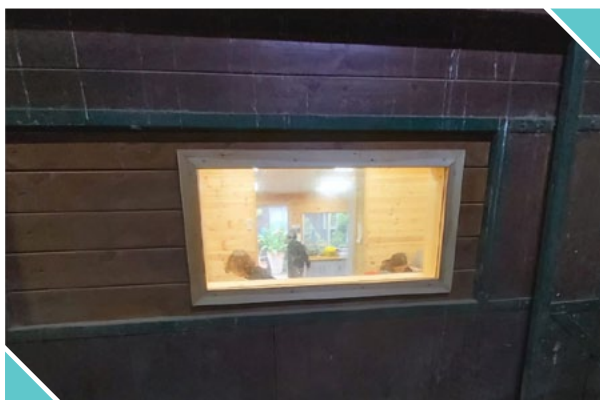
ממטבח קטן למטבח ופינת אוכל

רבים מתלמידינו הם מוזיקליים ובהפסקות ניתן לראותם עם כלי הנגינה שלהם מנגנים עם חבריהם ומנעימים לכולנו את האווירה.

זכינו שפרופ' פסח ליכטנברג יושב בוועדת ההיגוי של בית דניאלה, כדי להעשיר, לחנך ולהעניק השראה לצוות העובדים שלנו. פרופ' ליכטנברג שיתף את מסעו מהיותו מנהל המחלקה הפסיכיאטרית באוניברסיטה העברית בירושלים, ועד לתפקידו כמנהל המחלקות הפסיכיאטריות בבית החולים הרצוג להקמת סוטריה ישראל, בית מאון - בית קבוצתי לטווח קצר המחליף אשפוז בבית חולים לאנשים המתמודדים עם פסיכوزה. הצוות למד על גישות לבריאות הנפש בישראל - בעבר, בהווה ובעתיד - ועל הנדרש על מנת לחדש בתוך הממסד. ברמה המעשית הייתה להם הזדמנות לשאול שאלות ולקבל תשובות על התמודדויות עם מצבים מורכבים שבהם הם נתקלים בעבודתם.

כדי להתאים את עצמנו לגידול המספרי ולכיתה הנוספת שלנו, שיפצנו דוכן סוסים וחיברנו אותו למטבח, ובכך יצרנו חדר אוכל המשמש גם ככיתה שלישית לכיתה החדשה שלנו.

שותפויות אסטרטגיות

שמועות על עבודתה החיונית של בית דניאלה מתחילות להתפשט. הגופים הממשלתיים שאנו פועלים מולם מאז הקמתו של בית דניאלה מתחילות לשים לב לפעילותינו ולהירתם לסיוענו. בשנה אחת יצרנו 3 שותפויות אסטרטגיות חשובות: עם משרד החינוך, הביטוח הלאומי ומשרד הבריאות.

משרד החינוך, חינוך מיוחד

עד ספטמבר התכנית החינוכית שלנו הופעלה דרך "תוכנית היל"ה", פרויקט קטן של החברה למתנ"סים. הנהלת היל"ה הייתה מסורה מאד ופעלה לפי מודל רישום מתגלגל שהתאים לבית דניאלה. עם זאת, הם בעלי אפשרויות תקציביות נמוכות ביותר וקשה למשוך ולשמר מורים בשכר נמוך כל כך, מבלי לספק להם את הטבות משרד החינוך. כך, בצעד חסר תקדים, פתחה השנה בית דניאלה כיתה חדשה - כיתה נפשית בחסות משרד החינוך, האגף לחינוך מיוחד.

למה לא נתמכנו עד עכשיו על ידי משרד החינוך?

המנדט של משרד החינוך הוא לשרת את כל האזרחים מתחת לגיל 18. כיוון שכך הם חויבו (ותוקצבו) גם במתן שירות לבני נוער עם פרופיל בריאות הנפש - באמצעות כיתות קטנות ומתמחות בשם "כיתות נפשיות". מכיוון שלבני נוער בעלי פרופיל זה יש צרכים רבים ומורכבים, בכיתות שלהם נדרשת יחסיות מספרית אחרת בין אנשי הצוות לתלמידים. התקציבים המוקצים לכיתות נפשיות גבוהות משמעותית לתלמיד מאשר לתלמיד/כיתה/בית ספר רגיל.

הבעיה הקריטית היא שבני נוער מתמודדים אינם מסוגלים ללכת לבית הספר כלל - גם כשהכיתות קטנות. לצד זה, מרכז יום שיקומי כמו בית דניאלה אינו זכאי למימון משרד החינוך כי הוא אינו מוסד חינוך רשמי, אינו עונה על קריטריונים בסיסיים רלוונטיים ואינו פועל לפי שנת לימודים סטנדרטית.

עם זאת, המשרד מודע היטב למספרים ההולכים וגדלים של בני נוער המתמודדים בתחום בריאות הנפש שעליהם הם אחראים - אלה האסורים בבתייהם (יחד עם הוריהם), הנמצאים בסכנה, שאינם מסוגלים ללכת לבית הספר. אין להם לאן ללכת ואין להם סיבה לקום בבוקר. הם מודעים לכך שהכיתות ובתי הספר שלהם אינם מספקים לאוכלוסיה הזו פתרון, בעוד שבית דניאלה מספק.

עובדה זו השפיעה לבסוף על השינוי ביחס אלינו. עם זאת, תמיכתו של משרד החינוך בפתיחתו של כיתה נפשית בבית דניאלה היתה כמו להכניס יתד מרובע לחור עגול. מהלך חסר תקדים זה קרה בעיקר בזכות היצירתיות וההתמדה של חברת ועדת ההיגוי שלנו עדנה טקסלר, מפקחת על החינוך המיוחד בירושלים וסביבותיה במשרד החינוך.

שיתפנו פעולה עם בית ספר תיכון נפלא רגיל הנמצא ממול לחווה בשם "תיכון אור". מכיוון שיש להם "סמל מוסד" הכיתה שלנו היא רשמית חלק מבית הספר שלהם, למרות שכל ההוראה והלמידה בכיתה הנפשית מתקיימת בבית דניאלה. אנשי הצוות שלנו הכוללים את הרכז החינוכי, המורים, אחד המדריכים ואחת מבנות השירות שלנו רשומים ב"תיכון אור" ובכך מתאפשר להם לקבל תשלום ישירות דרך משרד החינוך עבור שירות הכיתה הנפשית של בית דניאלה. מברוק!!

מהי כיתה נפשית?

כיתה נפשית היא כיתה לימוד המיועדת לתלמידים עם פרופיל נפשי. על מנת לקבל זכאות לכך, כל תלמיד היה צריך לקבל אישור בוועדה המכונה "ועדת זכאות ואפיון". לא כולם נמצאים מתאימים והתהליך עלול להיות מסורבל. התקציב לתלמיד בכיתה נפשית גדול יותר מזו של תלמיד רגיל - החבילה כוללת כיתות קטנות, עזרה אישית, סייעת ותוספות נוספות. והכי חשוב, היא כוללת הסעות לתלמיד לבית דניאלה וממנה - הטבה משמעותית עבור הורים שאין להם רכב, שגרים רחוק מדי או שלא מצליחים להסיע את ילדם הלך ושוב בשל אילוצי עבודתם.

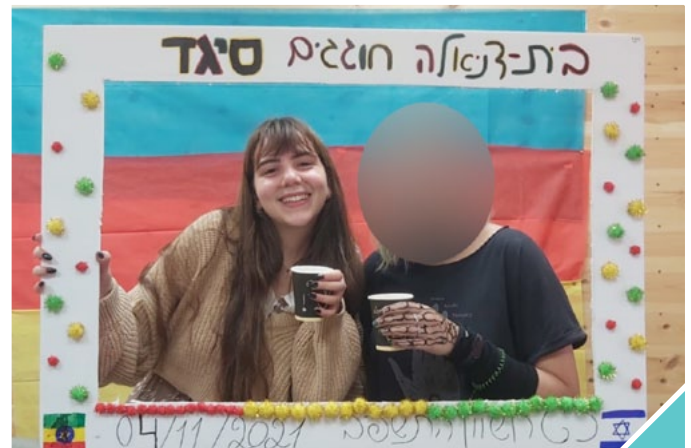
מוניות בחסות משרד החינוך ממתכות בסוף היום בחניון האורות, להסעת התלמידים מהכיתה הנפשית חזרה לבתייהם - מענות בבנימין ועד למודיעין ולכל מקום שביניהם.

חשוב לציין שתוכנית הכיתה הנפשית בבית דניאלה השנה היא ניסוי מצד משרד החינוך. הם אמרו לנו שאם הפעילות שלנו תשביע את רצונם הם ישקלו לפתוח כיתות נוספות ובסופו של דבר ישקלו גם להעניק לנו מעמד של בית ספר עצמאי. התקדמות זו תאפשר לנו להתרחב לפתיחת סניפים במקומות נוספים בארץ, תוך שימוש בתשתית הקיימת במשרד החינוך כגון אספקת שטחים ומבנים, ללא תשלום. כמובן שאלו הם תקוותינו ותפילותינו ואין כרגע הבטחות. אנו עושים את שלנו נאמנה ונמשיך גם אם יהיו מהמורות בדרך... ונעדכן אתכם.

פנינו לקרן מיוחדת המיועדת לנוער בסיכון הנמצאת בחסות קרנות הביטוח הלאומי. קרנות אלו נועדו לשמש כחממה לטיפול ופיתוח עמותות מבטיחות הנותנות מענה לצרכים בחברה הישראלית. ההיגיון מאחורי ההשקעה הוא לא רק מתן תמיכה כספית לעבודה החשובה של העמותות אלא גם להנחות ולהצמיח את הארגון עד שיתאפשר לו לזכות בתמיכה ממשלתית.

תהליך הגשת הבקשה כלל שנה בהתהוות ודרש המון ניירת ושלבים רבים. (התבדחנו על כך שנדרש איש צוות במשרה מלאה רק כדי לעמוד בדרישות שלהם :-)) תחילה בקשתנו נדחתה. ערערנו ונלחמנו נגד הדחיה. בסבבים המאוחרים יותר של תהליך הגשת הבקשה, הם סיפקו לנו יועצים מקצועיים שעזרו לנו לפתח מודל לוגי, כרטיס פרויקט ותוכנית עסקית עם דיווח מובנה, אבני דרך ואמות מידה. בסופו של דבר זכינו בתהליך תחרותי מאוד - שהתוצאה שלו הייתה מענק ל-3 שנים.

אנו אסירי תודה על התמיכה הכספית ועל האמון שניתן בנו. ואנו נרגשים באותה המידה מהסיכוי שהביטוח הלאומי יספק לנו שנים של הדרכה מקצועית לקראת צמיחתנו.

חדר האוכל שלנו עוצב במומחיות על ידי בנות השירות שלנו לחג הסגד, שם הוכן מזון של מאכלים אתיופיים כחלק מההצצה שלנו אל תוך התרבות האתיופית.

משרד הבריאות

כבר בתחילת דרכנו ניסינו להפעיל לובי במשרד הבריאות, נפגשנו מספר פעמים עם הפסיכיאטר הראשי ופעם אחת עם שר הבריאות דאז, יעקב ליצמן. הגענו למבוי סתום ברגע שהקורונה היכתה. הבנו שעלינו לבצע תפנית ולהשקיע את המאמצים הללו במשרד החינוך. למרות זאת, לא ויתרנו כליל ובכל זאת הגשנו בקשה לתמיכה ממשרד הבריאות באמצעות RFP (Request for Proposals).

בתחום בריאות הנפש. משרדי הממשלה מציעים מדי פעם לעמותות להגיש בקשה לתמיכה בתחומים ספציפיים. כתוצאה מבקשה זו זכינו במענק ממוקד לנפגעי טראומה שפיתחו הפרעה רגשית מאובחנת כתוצאה מהטראומה שלהם. למרות שהפרויקט הזה הוא נקודתי ומוגבל, אנו מאמינים שהכישורים והמקצועיות שלנו קירבו אותנו צעד אחד קדימה לקבלת תמיכה רחבה ומהותית יותר בעתיד ממשרד הבריאות.

כל המציל נפש אחת מישראל כאילו הציל עולם מלא

מסכת סנהדרין, פרק ד', משנה ה

הנערים שלנו

ההישגים המספריים שלנו חשובים. השותפויות האסטרטגיות שיצרנו הן קריטיות בהגשמת החזון שלנו. יחד עם זאת, לעולם לא נסיח את דעתנו ממה שחשוב לנו: המטמורפוזה האישית של כל אחד ואחד מנערינו. בשורות הבאות נתמקד בסיפורה של אחת הבוגרות המדהימות שלנו.

ש' היתה הנערה הכי מאתגרת אצלינו בשנתינו הראשונה. פגיעות עצמיות, ניסיונות התאבדות ודרמות יומיומיות איימו להרעיד את המסגרת שלנו. פעמים רבות הובילה את הצוות לקצה. הוריה המקסימים ממעמד הביניים הישראלי היו אובדי עצות, והתקשרו למשטרה לפי הצורך. בישיבות צוות עלתה שוב ושוב השאלה: האם בית דניאלה יכול לעזור לש' או שמא היא לא מתאימה? היא לא רק טלטלה את הצוות, היא גם טלטלה את חבריה והפרה את האיזון הרגיש בתוך הדינמיקה הקבוצתית.

ובכל זאת לא ויתרנו לה... והיא החליטה לא לוותר עלינו. בעלה של הדסה, דוד פרדס, בא לבקר יום אחד, ולאחר שהוצגה בפניו, היא השתקקה וקראה: "אתה לא יודע... הצלת את חיי".

שמרנו לה אמונים, ויצרנו איתה מטרות אישיות ותרשימי אחריות. ואכן, היא עמדה בכולן ובסופו של דבר הייתה "הבוגרת" הראשונה שלנו! לפני כמה חודשים הדסה יצאה לבית קפה ומי אם לא ש' ניגשה למלצר לה!? הפגישה הייתה מרגשת לשתי המעורבות. לא רק שש' פורחת בתיכון החדש שלה ומסתדרת עם משפחתה, היא גם עובדת ולוקחת אחריות כלכלית על עצמה.

התמונה הזו צולמה לפני כמה חודשים כשהיא הגיעה לביקור בבית דניאלה. באותו יום הגיע במקרה גם יו"ר הוועדה המקצועית שלנו, פרופ' יואב כהן, מנהל מחלקת הנוער בבית החולים הפסיכיאטרי של איתנים. היא פנתה אליו ושאלה, "האם אתה מזהה אותי?" לפני בית דניאלה, היא אושפזה ב"איתנים". נחשו מה? הוא לא זיהה. אני התפוצצתי מנחת, שאלתי אותה אם תאפשר לי לצלם אותה - והיא הסכימה. חייכה את החיוך הגאה והמתבייש שבתמונה לפניכם! ש' ושאר הילדים בבית דניאלה חייבים את חייהם לא רק לדוד פרדס, אלא גם לכם - לאנשים שמאמינים בהם. ולא לה שהאמינו בנו די כדי לעזור לנו ליצור ולקיים משהו יש מאין.